

Wywoływanie dyabła. W Płaszowie, pod Krakowem, w »Pokusy«, to jest w ostatni wtorek zapustny »wiecór założyli się parobcy z dziewczką, cy wyleci dyabuł ze stodoły. Dziewčka porwała mietłę, poleciała naokoło stodoły, ryła mietłom śtyry razy w śtyry boki stodoły i wyleciał dyabuł i dusił ją i ona zemgłała i krzėsili ją«.

Opow. Maniecki.

Uroki. (Zwierzyniec pod Krakowem). Gdy kto odwiedza chorego, powinien najpierw popatrzeć na niego, a zaraz potem do góry, bo wtenczas chory wyzdrowieje prędzej. Gdyby zaś gość popatrzył na dół, zamiast do góry, to się choremu pogorszy.

Opow. Maksonowa.

Gościec — kołtun. (Tarnów). Syn wdowy po kanceliście sądowym, chłopiec trzynastoletni, wróciwszy raz z kąpieli, jakiej używał z kolegami w Białej pod Tarnowem, zaczął narzekać na ból nogi w biodrze i utykał. W biodrze zaczęła się tworzyć bula, urosła bardzo duża, a równocześnie noga skróciła się znacznie. Lekarz przepisywał różne środki, wreszcie orzekł, że trzeba będzie całą nogę odjąć, a przyprawić szczudło.

Przerażona matka idąc za radą różnych kobiet, zawezwała babę-lekarkę, która oświadczyła, że to jest gościec i zaczęła wypytywać chłopca, czy gdzie nie przekroczył kołtuna. Chłopiec opowiedział, że kąpiąc się ostatni raz w Białej, gdy koledzy wygrzebali na brzegu z pod drzewa jakieś kłaki, o których opowiadali, że to kołtun, on go przeskoczył z figiów, a potem bał się bardzo, bo mu drudzy przepowiadali, że będzie miał teraz kołtun na głowie. — Od tego czasu rozpoczęła się jego choroba.

Baba ucięła mu trochę włosów nad czołem, po trosze koło ucha prawego i lewego i z tyłu głowy nad karkiem, włosy te zwinęła, pokropiła winem, włożyła w nie pieniądz, a razem z nim w mały woreczek płócienny, który położyła na owej buli na biodrze i kazała go trzymać tam dobę całą. Na drugi dzień przyszła, odjęła woreczek z włosami i pieniądzem z buli na biodrze, która tymczasem pękła, a z niej wylało się bardzo dużo materii. Woreczek z włosami baba wzięła i gdzieś zakopała. Odtąd chłopak wracał do zdrowia, noga wydłużyła się znowu do naturalnej wielkości, jak potrzeba i dzisiaj jest zdrow, wyrósł i zmężniał.

Opow. siostra chorego W. Ul.

Jagem był chodákkiem, užrouem sliwke starą, troche nagnitom, a śni wisiauy jakies kuduy. Wylozem na drzewine i patse, a tu w dziurze koutun schowany rosnuu tak, ze na wszyckie strony, dzie ino byua spara, te kuaki wychodziuuy. Zeskocuuem z drzewa zaráz, bo to ni ma co z tem zarywać. Jag chto koutuna prędko uobetnie, to go pouomie.

Rajcza, pow. Żywiec.

Lubczyk. (Ujsoły, powiat Żywiec). Lubczyk kradziony sprovádzá robáki do mléka. Ráz pošlam kopać do jedny gdowy. Dała mi za to hodny gárnek mléka. Niese já i pedom do ciotki: »Co nám tez ta gdowa mléka dali, pojewa sobie!« — Zaglądam do tego mléka, az tu pełno robáków w tem mléku, a wsyckie biále z cárnymi głowami. Wołam na ciotke, patrzy-my wszyscy: dyć są!. — A ciotka mówi: »Widzis, to ona nám lubczyk kradła, za to má w mléku robáki, a my máwa lubczyk naprawiony i nasemu mléku nic.

Żeby się mleko nie psuło, trzeba sobie tak radzić: We wilię oczesać garstką lnu, a paździorke schować. Dopiero w Wielki Piątek tymi paździorkami obsuć lubczyk, tam gdzie rośnie, to się mleku tej gaździny nic nigdy nie stanie.

Jeśli komu trzeba lubczyk, a poprosił o niego i gospodyni dała mu go ręką własną, to ani jej, ani jego krowom nic nie zaszkodzi; ale gdy kto lubczyk tego ukradnie, to ten co ukradł, będzie miał w mleku robaki.

Lubczyk gałazeczkę na każdym nowym miesiącu dać zjeść krowie, to mleko nie będzie się psuło i nigdy nie krowie nie zaszkodzi.

Opow. Katarzyna Kręcichwost.

Świńskie bagno. Całą roślinę gotują i odwar dają pić świ- niom chorym na różę w całej parafii krzęcińskiej, w powiecie podgórskim.

Zmarły bierze część z gospodarstwa. W Juszczyńie, w powiecie myślenickim twierdzą, że gdy po czyjej śmierci bydłę w domu padnie, drób zdycha lub t. p. nieszczęście zdarzy się, to zmarły bierze część swoją dla siebie.

T. Św.